

sen til Folketinget om de gymnasiale uddannelser fra januar i år fik en mere konkret form på det gymnasiale område. Her spillede regeringen ud med forslaget om, at de 3-årige gymnasiale uddannelser skulle have et grundforløb på ½ år og et efterfølgende studieretningsforløb på 2½ år, og at studieretningerne blev knyttet sammen af 2-3 studieretningsfag, der skulle indgå i et tæt samarbejde både indbyrdes og med de obligatoriske fag.

Efter forårets ofte langstrakte, men også meget grundige, drøftelser med alle Folketingets partier blev der som nævnt den 28. maj opnået enighed om en forligstekst mellem alle Folketingets partier med undtagelse af Enhedslisten. Jeg vil gerne kvittere for samarbejdsviljen fra alle partier og for den imødekommerhed, der naturligvis også var nødvendig, når alle enderne til sidst skulle nå sammen i så bred en aftale.

Der er meget, jeg kunne tage fat på her i lyset af den, synes jeg, meget gode debat, vi har haft i dag, som jeg også gerne vil kvittere for. Men jeg vil gerne benytte lejligheden til i lighed med, hvad flere ordførere rent faktisk også har gjort, at understrege målene med reformen af de gymnasiale uddannelser.

Kl. 11.45

For regeringen har målene sådan set været klare og tydelige hele vejen igennem, og målene er, som flere ordførere som sagt har været inde på, at vi med reformen styrker fagligheden i gymnasiet; vi styrker elevernes studiekompetence; vi sikrer et bedre samarbejde mellem fagene; vi opdaterer dannelsesbegrebet, så den naturvidenskabelige dannelse får mere plads; vi sikrer de fire gymnasiale uddannelser hver sin klare profil; og vi sørger for fleksibilitet mellem uddannelserne. Det er i hovedtræk målene med gymnasireformen, og det er det, som lovforslagene omfatter.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at understrege, at det fra regeringens side ikke har været et mål, at færre unge vælger gymnasiet. Nej, for regeringen har målene været, som jeg nævnte, først og fremmest en styrkelse af fagligheden i gymnasiet og også en styrkelse af elevernes reelle studiekompetence. Dette skal være sagt som kommentar til den drøftelse, der har været mellem en række af ordførerne.

Jeg vil gerne slutte af med at takke for debatten, og så ser jeg frem til at fortsætte det gode samarbejde i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 32: Forslag til lov om ændring af lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre. (Mulighed for udvidelse af voksenuddannelsescentrenes uddannelsesudbud).
Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(Fremsat 9/10 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Helga Moos (V):

Lovforslaget lægger op til, at amterne kan få en større grad af fleksibilitet i planlægningen af den amtskommunale uddannelsesstruktur.

Voksenuddannelsescentrene, VUC'erne, får mulighed for at tilbyde studentereksamen på et studenterkursus. Det har hidtil kun være muligt i de tyndtbefolkede områder. Endvidere åbnes der for, at amtet kan søge ministeren om, at et VUC kan udbyde andre af de uddannelser, som amtet har ansvar for, f.eks. den 2-årige hf.

Med lovforslaget får amterne mulighed for at udnytte ressourcer og kapacitet på en fornuftig måde. Det er amterne, der kender de lokale behov. Derfor er det rimeligt at lade amterne styre deres egen uddannelsesstruktur i højere grad, så den kan tilpasses de lokale forhold.

Det skal bemærkes, at VUC stadig skal fungere som et voksenpædagogisk miljø – det skal der ikke rykkes ved – ligesom det faglige miljø skal sikres. At sikre det faglige miljø betyder, at såfremt et VUC udvider sin aktivitet med et studenterkursus eller hf, skal der stilles krav om, at forstanderen på et VUC skal have de samme

kvalifikationer som en rektor ved det almene gymnasium eller som ledere ved selvstændige hf-kurser.

I de tilfælde, hvor en forstander på et VUC ikke har en akademisk baggrund, det vil sige, at vedkommende ikke kan opfylde de krav, der stilles til en rektor ved det almene gymnasium, bliver det muligt at lægge studenterkurset eller hf-kurset i en afdeling under VUC med en afdelingsleder, der har de efterspurgte kvalifikationer.

Den nuværende ledelse af VUC kan således fortsætte, samtidig med at det faglige miljø sikres gennem afdelingslederens kvalifikationer. At kvalifikationerne er sikret er væsentligt især set i relation til, at vi nu har det resultatorienterede tilsyn.

Det præciseres med lovforslaget, at lærerne, der står for undervisningen på VUC's studenterkurser og hf-kurser, skal opfylde de samme krav som lærere ved et alment gymnasium eller et hf-kursus. Der er således ingen ændringer i uddannelsernes faglige indhold. Det handler alene om at skabe større fleksibilitet.

Kl. 11.50

Formanden:

Fru Anne-Marie Meldgaard som ordfører.

Anne-Marie Meldgaard (S):

Under forhandlingerne om en ny gymnasielov var det meget magtpåliggende for Socialdemokratiet at sikre, at unge, der ønsker at tage en hf-eksamen, også får mulighed for det, uanset hvor de bor i landet. Med lovforslag nr. L 32 sker der en udmøntning af bl.a. det ønske.

Formålet er som tidligere sagt at give amtsrådene mulighed for at effektivisere organiseringen af de amtskommunale gymnasiale uddannelser. Lovændringen giver mulighed for at tilrettelægge uddannelsesstrukturen mere fleksibelt, sådan at VUC-centrene får mulighed for at udbyde studenterkursus og den 2-årige hf-uddannelse for unge.

I de seneste år har der været drevet en sand hetz mod VUC-centrene i hele landet. De har været udsat for nedlæggelser og besparelser i en grad, som er helt uhørt. Derudover er der i regeringens ideologiske felttog om brugerbetaling indført brugerbetaling på voksenuddannelser, der i den grad har truet VUC-centrenes eksistens. Det har Socialdemokratiet taget stærkt afstand fra. Derfor er vi også meget tilfredse med,

at netop VUC-centrene nu får mulighed for at løse den her opgave i faste rammer.

Socialdemokraterne er selvfølgelig interesseret i, at tilrettelæggelsen af de omtalte uddannelser er så effektiv og hensigtsmæssig som muligt, men samtidig skal vi også fortsat tage højde for forskelligheden af de uddannelser, som vi her er inde at pille ved. Der ligger jo i ordet voksenuddannelsescenter, at VUC skal udbyde voksenuddannelse. Derfor er det helt afgørende for Socialdemokraterne, at det voksenpædagogiske miljø bevares.

Det fremgår af lovforslaget, at undervisningsministeren vil tage højde for bevarelsen af de særlige studiemiljøer i forbindelse med, at der gives tilladelse til placering af et 2-årigt hf på VUC. Jeg kunne godt tænke mig at få uddybet nærmere, hvordan undervisningsministeren forestiller sig, at der præcist kan tages højde for det på forhånd.

Samtidig med at det voksenpædagogiske miljø skal sikres, skal der også være nogle rammer, som gør, at de unge mennesker, der vælger den 2-årige hf og studenterkursuset, bliver stimuleret til at gennemføre uddannelsen. Vi skulle nødig ende med et øget frafald, fordi de unge ikke får opfyldt deres behov for f.eks. studievejledning og socialt tilhørsforhold til studiestedet.

Det er altså nødvendigt, hvis den her lovgivning skal blive en succes, at der tages nøje hensyn til både de voksne og de unge uddannelsessøgende. Så jeg vil gerne høre præcist, hvordan ministeren har tænkt sig at tage højde for det.

Med hensyn til kravene til centrenes rektor er vi enige med en række af de hørte organer i, at det er uhensigtsmæssigt at stille højere krav til VUC'ernes rektorer, end der stilles i dag. Vi mener ikke, det er akademiske fagkundskaber, der er vigtigst i forbindelse med ledelsen af VUC, men nærmere generelle ledelseskompetencer og pædagogisk baggrund. Det må derfor være tilstrækkeligt, hvis mindst én i centerets ledelse har de akademiske kvalifikationer, og vedkommende kan så forestå planlægningen af de gymnasiale uddannelser. En lignende ændring foreslås jo også i høringsnotatet fra Uddannelsesstyrelsen.

For Socialdemokratiet er det vigtigt at fastslå, at ledelsessammensætningen på VUC i en opstartsfasen ikke må være en barriere for, at der udbydes 2-årigt hf for unge med start i det nye skoleår i 2004. Det håber jeg der er stor enighed om i ordførerkredsen.

Med de nævnte forbehold kan Socialdemokratiet støtte forslaget.

Formanden:

Så er det fru Louise Frevert som ordfører.

Louise Frevert (DF):

Dette lovforslag ser vi i Dansk Folkeparti umiddelbart som en lille og god ændring af de eksisterende regler. Vi mener, det vil være en god idé, at man udnytter ressourcerne, og det er betryggende, at man i lovforslaget har medtaget, at man vil sørge for at tage højde for, at der skal være gode studiemiljøer. Vi undrer os dog lidt over, at der i bemærkningerne til lovforslaget står, at man samtidig imødekommer ønsker om at få mere fleksible muligheder for at tilrettelægge uddannelsesstrukturen på det amtskommunale område, som en række amtsråd m.fl. har tilkendegivet over for regeringen.

Rent opklarende kunne vi da godt tænke os præcist at vide, hvem det er, og desuden hvor mange institutioner det eventuelt kunne dreje sig om. Hvilke tal har ministeren på forespørgsler, der vedrører dette lovforslag?

Kl. 11.55

Som udgangspunkt mener Dansk Folkeparti, at det er bedst at have undervisningsmiljøer adskilt, hvis de er tilstrækkelig store. Men i områder, hvor man kan drage nytte af fælles udnyttelse af ressourcer og lokalekapacitet, bl.a. i tyndtbefolkede områder, kan vi godt se, at dette lovforslag kan være til stor fordel for amtet. Det er ikke meningen efter Dansk Folkepartis overbevisning, at dette lovforslag skal indebære, at man lukker gymnasiale institutioner med henblik på at flytte de studerende alene for flytningens skyld, men for at udnytte lokalekapaciteten.

Vi mener, som det angivet i forslaget, at det er vigtigt, at der er flere muligheder for at kunne tage uddannelserne på forskellige uddannelsessteder, hvilket må være i alles interesse. Vi mener ikke, at dette skal være en glidebane til, at alle de gymnasiale uddannelser undtaget det almene gymnasium lidt efter lidt bliver sluset ind under VUC's virksomhed. Vi mener ikke, at dette er meningen, men at en generel udnyttelse af lokalekapaciteten er i orden.

Desuden undrer det, at man ikke har haft nogen specifikke uddannelseskrav til forstanderne på VUC. Vi mener, at man i lovforslaget har taget højde for, at ledelsesmæssige kvalifikationer på uddannelsesstederne, hvis man indsluser un-

dervisning på gymnasialt niveau, vil være en rektor med de rette kvalifikationer.

Alt i alt er det et udmærket forslag, men vi glæder os til at få uddybet spørgsmålene.

Helle Sjelle (KF):

Der er jo allerede sagt mange ting om dette lovforslag, og jeg skal ikke tilføje så meget andet, end at vi i Det Konservative Folkeparti meget gerne vil være med til at give amterne en bedre mulighed for at tilrettelægge deres uddannelsesstruktur vedrørende de gymnasiale uddannelser mere fleksibelt. Vi lægger dog vægt på, at det ikke går ud over kvaliteten. Men det har vi heller ikke indtryk af at det skulle gøre med det her forslag. Vi støtter derfor lovforslaget. Men vi ser også meget frem til, at de ting, der er kommet frem her under førstebehandlingen, bliver belyst nærmere.

Formanden:

Hr. Aage Frandsen som ordfører.

Aage Frandsen (SF):

Uanset at det 2-årige studenterkursus ikke spiller den rolle, som det har gjort fortidigt, er det vigtigt, at man har muligheden for, at voksne eller unge voksne kan tage en studentereksamen som et 2-årigt forløb eller som enkeltfag, og at der er den største mulighed derfor. Den største mulighed derfor vil formentlig være til stede, hvis amterne får muligheder for at tilrettelægge det sådan, at det, der i forvejen er inden for deres uddannelsesområde, også kan være på VUC, og det er en fordel.

Derfor betragter vi det her som en mulighed, der giver endnu større sikkerhed for, at man i fremtiden kan tage studentereksamen i et 2-årigt forløb eller som enkeltfag, i forhold til hvad der har været mulighed for hidtil. Det forringer ingens muligheder, og det giver bare en større fleksibilitet. Derfor kan vi støtte forslaget.

Formanden:

Fru Margrethe Vestager som ordfører.

Margrethe Vestager (RV):

Da Det Radikale Venstres ordfører ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende på Det Radikale Venstres vegne:

Vi har de forventninger til lovforslaget, at det vil være med til at sikre en fleksibel adgang til studiekompetencegivende uddannelser. Vi har den forventning til lovforslaget, at det vil være

med til at sikre regionale hensyn, således at borgerne i hele landet har gode muligheder for at få adgang til studiekompetencegivende ungdomsuddannelser.

Derfor må forslaget her selvfølgelig også ses i lyset af det, Strukturkommissionen måtte komme frem til, og derfor vil vi nøje granske ministerens svar under udvalgsarbejdet for at være sikre på, at de ting, som er afgørende for os, også vil kunne fastholdes i forhold til de løsninger, en Strukturkommission måtte komme frem til. Det handler om nogle af de ting, som andre ordførere har været inde på, herunder især et voksenpædagogisk uddannelsesmiljø, og at der er en selvstændighed i forhold til tilrettelæggelsen de enkelte steder med henblik på netop at sikre, at det er uddannelse for voksne.

Samlet set er vi positive over for lovforslaget, men dog positivt spørgende og afventende i forhold til udvalgsarbejdet og de konklusioner, vi måtte kunne drage på baggrund af det.

Formanden:

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil som ordfører.

Kl. 12.00

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

I Enhedslisten er vi positive over for nogle af de ændringer for VUC, som dette lovforslag vil medføre.

Vi kan støtte, at et VUC-center kan udbyde studenterkursus, og vi støtter, at VUC kan udbyde en 2-årig hf som en mulighed, der ikke vil ændre på, at de 2-årige kurser typisk placeres i forbindelse med de almene gymnasier. Men det er helt centralt for os, at voksenuddannelsescentrene fastholder og udvikler et voksenpædagogisk miljø, og derfor er det selvfølgelig beroligende for os at se i lovforslaget, at Undervisningsministeriet lægger vægt på det og skal sikre, at det voksenpædagogiske miljø bevares, også i forbindelse med de nye aktiviteter.

Vi er ikke begejstrede for tankerne om at ændre kravene til forstanderens kvalifikationer. Grundlæggende mener vi, at et VUC selv må bestemme og afgøre, hvem det vil ansætte, og hvilke kvalifikationer vedkommende skal have. Vi har selvfølgelig bemærket, at ministeren bløder kravet op, så der kan være mulighed for, at den gymnasiale undervisning kan organiseres i en afdeling med en afdelingsleder med de pågældende kvalifikationer.

Vi vil gerne arbejde videre med det spørgsmål under udvalgsbehandlingen, så det ikke står i vejen for, at Enhedslisten i sidste ende kan støtte lovforslaget.

Betina Hoffmann (KD):

Da Kristendemokraternes ordfører desværre ikke kan være til stede i dag, skal jeg på hendes vegne fremføre følgende:

Kristendemokraterne hilser det velkommen, at amterne får muligheder for at tilrettelægge deres uddannelsesstruktur mere fleksibelt, og at man ved lovforslaget giver VUC mulighed for at udbyde studenterkursus og den 2-årige hf. Kristendemokraterne finder det vigtigt, at der skabes et VUC-system, som bedst muligt udnytter amtsrådenes ressourcer på tværs af de pågældende uddannelser og ikke mindst opnår et bedre samspil med andre uddannelser.

Vi finder det positivt, at man i bemærkningerne til lovforslaget giver udtryk for, at man har overvejet eventuelle konsekvenser for det voksenpædagogiske miljø. Det er selvfølgelig afgørende, at dette miljø, der er kendetegnende for VUC, opretholdes, og vi håber, at den viste interesse vil afspejle sig i en efterfølgende opmærksomhed over for problemstillingen.

Vi finder det hensigtsmæssigt, at et VUC, der udbyder undervisning på et gymnasialt niveau, har en ansvarlig person for den gymnasiale undervisning, der opfylder de samme krav som en rektor ved et alment gymnasium eller lederen af et selvstændigt hf-kursus. Kompetencekravet skal dog ikke være for firkantet, og vi mener derfor, at § 1, nr. 3, stk. 3, er en nødvendig forbedring.

Som følge heraf kan Kristendemokraterne gå ind for det fremsatte lovforslag nr. L 32.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg skal blot begrænse mig til at takke for den brede tilslutning, som partierne har givet til lovforslaget.

Socialdemokratiets ordfører, fru Anne-Marie Meldgaard, og også ordføreren fra Kristendemokraterne beder om, at vi følger udviklingen i de forskellige undervisnings- og studiemiljøer, og det vil vi naturligvis gøre.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.04

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 31: Forslag til lov om ændring af lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser. (Ansættelsesaftaler for elever hos private leverandører af personlig og praktisk hjælp m.v.). Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs). (Fremsat 9/10 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Christian Lund Jepsen (V):

Venstre finder det helt naturligt, at private leverandører af personlig og praktisk hjælp nu også får mulighed for at indgå ansættelsesaftaler med de elever, som gerne vil uddanne sig til social- og sundhedshjælpere.

Med den øgede frihed, der er blevet til at vælge privat hjemmehjælp, må det også være helt naturligt, at disse private leverandører deltager i uddannelsen af social- og sundhedshjælpere. Faktisk er det efter Venstres opfattelse en meget god ting, at de private leverandører får et medansvar for, at der er et tilstrækkeligt antal ud-

dannelsespladser og dermed også på sigt et tilstrækkeligt antal uddannede.

Jeg håber og tror på, at vi gennem godkendelserne af praktiksteder kan sikre, at kvaliteten er i orden. Det er naturligvis også væsentligt, at kommunerne også sikrer, at de krav, der er til leverandører, bliver overholdt, så vi får nogle gode uddannelsespladser.

Jeg kan læse i høringsvarene, at langt de fleste er positive over for forslaget – dog med en enkelt undtagelse, som mener, at det fortsat skal være forbeholdt det offentlige at stille praktiksteder til rådighed. Det er jo lidt interessant, at man i dele af fagbevægelsen åbenbart ikke er kommet videre, men vi betragter det som sagt som en positiv ting, at de flest mulige deltager i at uddanne social- og sundhedshjælpere.

Vi vil se positivt frem til udvalgsarbejdet og håber, at vi får en konstruktiv udvalgsbehandling i et samarbejde med andre partier.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil gerne spørge Venstres ordfører, hr. Christian Lund Jepsen, om Venstre har tillid til det kommunale selvstyre.

Vi ved, at på en række punkter er Venstre meget i tvivl om, hvorvidt kommunerne kan løse de opgaver, som de skal, og stiller jævnlige forslag om, at tingene skal ligge i en anden sektor, og at der skal strammes op, osv. Hvordan er det her?

Der er en masse fine hensigtserklæringer om, at kommunerne kan, dersom, hvis, såfremt og ifald, men er Venstre ikke bekymret for, om kommunerne rent faktisk kan leve op til de krav, der stilles? Vi kan sagtens blive enige om, at der skal stilles konkrete og præcise krav til uddannelserne, men spørgsmålet er, om Venstre tror, at kommunerne vil leve op til de krav, og spørgsmålet er også, om man virkelig vil stille de krav og synes, det er rimeligt, at hvis der skal leveres noget til kommunen, skal der også gøres noget på området.

(Kort bemærkning).

Christian Lund Jepsen (V):

Venstre har fuld tillid til det kommunale selvstyre, og vi har også tillid til, at kommunerne også på dette område kan leve op til de krav, vi stiller. Jeg er også sikker på, at kommunerne vil medvirke positivt, så vi også får praktikpladser ude hos de private leverandører. Det er jeg slet ikke ked af, og jeg har meget tillid til, at det vil ske.